

бухгалтерського обліку. Перевагою такого підходу є: уникнення дублювання облікових операцій; відсутність необхідності координації дій різних облікових підрозділів; зв'язок управлінського і фінансового обліку через баланс.

На сучасному етапі в Україні відбувається становлення системи управлінського обліку. На нашу думку, доцільно запроваджувати інтегрований підхід до організації управлінського обліку, хоча на етапі становлення більш доступним для користувача є паралельний підхід.

Власне, саме тому при вирішенні проблеми організації управлінського обліку слід виходити не лише з існуючих можливостей, а й з урахуванням подальших перспектив його розвитку. В даному випадку комплексність має бути основним атрибутом, а обліково-аналітичне забезпечення являти собою інтегровану систему, покликану забезпечувати управління вищих закладів освіти необхідною обліково-аналітичною інформацією.

Література:

1. Боголіб Т.М. Формування бюджету вищого навчального закладу / Т.М. Боголіб // Фінанси України. – 2004. – № 10. – С. 95–102. , с.95-102
2. Джога Р.Т. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: підручник / Джога Р.Т., Свірко С.В., Сінельник Л.М. – К.: КНЕУ, 2003. – 483 с. , с. 34
3. Кондрашова Т.М. Управлінський облік в державних вищих навчальних закладах [Текст]: дис.... канд. екон. наук : 08.00.09 / Т.М.Кондрашова; Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана. – К., 2007. – 20 с.
4. Рижа Т.В. Особливості бюджетування вищих навчальних закладів / Т.В. Рижа // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010, – № 2, Т. 3. – С. 176–182.
5. Сисюк С.В. Облік і контроль витрат і калькулювання собівартості платних освітніх послуг [Текст] : автореферат дис.... канд. екон. наук : 08.00.09 / С. В. Сисюк ; Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана. – К., 2008. – 20 с.

УДК 657.6

Проданчук М.А.,

к.е.н., доцент кафедри обліку, аудиту та економічного аналізу,
Буковинський державний фінансово-економічний університет

ІНФОРМАЦІЙНО-ОБЛІКОВА СИСТЕМА В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІКОЮ

У сучасних умовах господарювання у зв'язку з постійним ускладненням всіх процесів функціонування вітчизняних підприємств дуже важливим

завданням постає пошук напрямків розвитку інформаційного забезпечення системи управління економікою. Бухгалтерський облік, в системі економічної інформації має розвиватися в напрямку максимального задоволення потреб управління. Тому сьогодні постає потреба у формуванні ефективних мікроекономічних механізмів підприємств з метою забезпечення їхнього розвитку в умовах динамічності ринкового середовища та активізації інвестиційних, інноваційних і управлінських процесів. Такі процеси вимагають удосконалення бухгалтерського обліку, спрямованого на формування інформаційної системи для потреб управління.

В системі бухгалтерського обліку, інформація, що формується використовується як на мікро-, так і на макрорівні. Система бухгалтерського обліку в управлінні виступає забезпечувальною ланкою, яка призначена впорядкувати вхідну та вихідну інформацію (власний продукт) відповідно до вимог менеджменту. Від кількості рівнів управління залежить різноманітність інформації, що впливає на складність самої системи бухгалтерського обліку.

Разом з тим, слід зазначити недостатність дослідження питань інформаційної системи бухгалтерського обліку, які тісно взаємодіють зі складовими інформаційної системи управління.

Як зазначає, професор Пушкар М.С.: «Бухгалтерський облік виконує роль інформатора управлінської системи щодо забезпечення повноти та достовірності даних про всі суттєві сторони господарської діяльності об'єкта управління. Якість бухгалтерського обліку та ступінь забезпеченості інформацією системи управління залежить від рівня ентропії системи управління, яка відіграє активну роль, а бухгалтерський облік підпорядковується їй як організаційно, так і в методологічному відношенні [2, с.32]».

Ефективне функціонування системи бухгалтерського обліку, на думку професорів В.Ф. Палія та Я.В. Соколова, досягається завдяки її трирівневій будові. Перший рівень – методичний, другий – технічний, третій – організаційний. Відповідно на методичному, базовому рівні систему бухгалтерського обліку утворюють факти господарської діяльності, що реєструються та узагальнюються на бухгалтерських рахунках. Тут елементами системи бухгалтерського обліку є рахунки (на яких здійснюється узагальнення фактів), що розкривають зв'язки між господарськими подіями через подвійний запис. Обробка та реєстрація фактів господарської діяльності призводить до створення різних форм обліку (другий рівень системи бухгалтерського обліку). Взаємодія облікових працівників у процесі ведення обліку вимагає управління в бухгалтерії, що відбувається на третьому, організаційному рівні бухгалтерського обліку [1, с. 5–6].

Таким чином, бухгалтерський облік можна представити як систему, оскільки вона має ряд ознак, які властиві системі: наявність елементів та зв'язок між ними, цілеспрямованість та багатоаспектність. Бухгалтерський облік є

структурно-організована і упорядкована цілісна система, яка складається з підсистем, кожна з яких виконує функції окремих об'єктів обліку, налаштованих на конкретний результат. Функціональний підхід дозволяє виділити окремі ділянки облікового процесу і зосереджений на принципах співвідношення та взаємозв'язків між елементами системи та їхніх зв'язків із системою, а структурний - на цілісності взаємопов'язаних елементів системи. Бухгалтерський облік набуває ознак системи завдяки використанню сукупності всіх елементів методу бухгалтерського обліку, які взаємодіють між собою, залежать один від одного і формують єдине ціле, що забезпечує суцільність, безперервність і взаємопов'язаність відображення об'єктів бухгалтерського обліку.

Для вироблення принципів напрямків поглиблення інформаційних можливостей обліку в системі управління економікою дуже важливим є визначення місця облікової інформації в цілісній інформаційній системі підприємства. Удосконалення розвитку бухгалтерського обліку як системи має здійснюватися на інтеграційних засадах з іншими функціями управління – плануванням, контролем та аналізом. Систему бухгалтерського обліку можна розглядати з одного боку, як елемент цілісної інформаційної системи, з другого, – як відносно автономну систему в залежності від того, що береться за “точку відліку”. Так при дослідженні рухом “уверх”, в системному розумінні, він розглядається як відокремлений елемент, підсистема цілісної інформаційної системи підприємства. При дослідженні рухом “униз” облік вже сам є цілісною системою, яка в свою чергу розподіляється на відповідні підсистеми, блоки, елементи.

Отже, облікова система є підсистемою яка належить до більш складних систем економічної інформації і одночасно є автономною системою, яка інтегрується з іншими системами управління: системою бюджетування, планування, прогнозування, контролю та аналітичною системою (рис. 1).

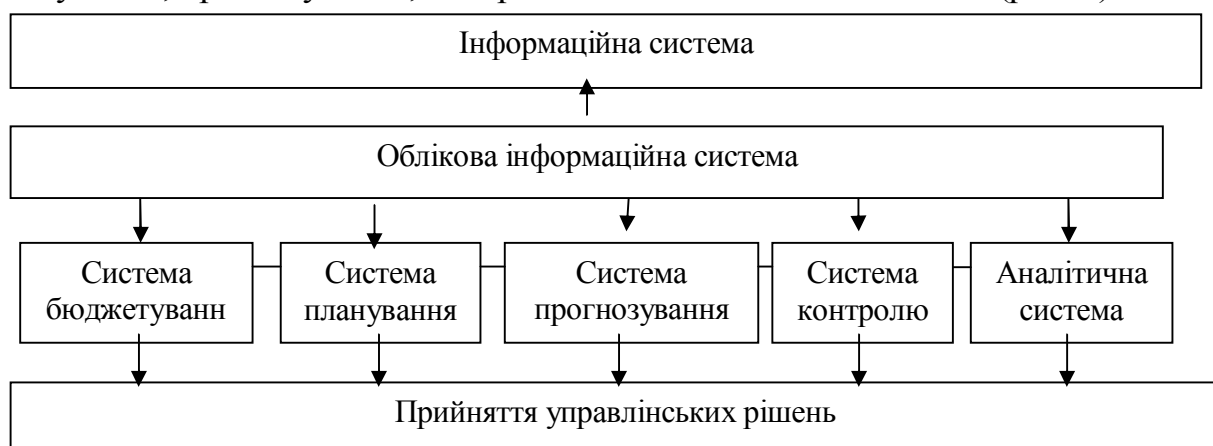

Рис. Облікова інформаційна система у прийнятті управлінських рішень

Структура елементів бухгалтерського обліку та міжсистемні комунікаційні зв'язки характеризують бухгалтерський облік як інформаційно-комунікаційну систему. Ефективність функціонування облікової системи та

системи управління в цілому залежатиме від виконання комунікаційної функції бухгалтерського обліку. Інформаційно-комунікаційна система бухгалтерського обліку формує взаємозв'язок між інформаційним простором облікової системи і системою управління підприємством та із інститутами зовнішнього середовища.

Деякі вчені вважають, що розвиток бухгалтерського обліку зумовлений винятково потребами бізнес практики, що окреслює своєрідну концепцію бухгалтерського обліку як певного способу розуміння його сутності, інтерпретації облікових процедур, та стратегії реформування.

Таким чином, вважаємо, що бухгалтерський облік це система яка має цілісний характер, елементи якої взаємопов'язані між собою, причому інтерпретація (визначення) властивостей елементів залежить від властивостей цілого інформаційної системи, частиною якого вони є. Функціонування та розвиток такої системи має динамічну природу якій властиві процеси виникнення, становлення, розвитку та зміни. Це дає можливість досліджувати статичні, структурні, динамічні компоненти та властивості, їх внутрішні та зовнішні прояви, генетичні та функціональні зв'язки, взаємодії з середовищем за допомогою методів аналізу, синтезу, функціонального, структурного та інших.

Література:

1. Палий В.Ф., Соколов Я.В. АСУ и проблемы теории бухгалтерского учета: учеб. пособ. / В.Ф. Палий, Я.В. Соколов – М.: Финансы и статистика, 1981 – 224 с.
2. Пушкар М.С. Філософія обліку. / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 157 с.

УДК 657.471.27.10.0

Реслер М.В.,

к.е.н., доцент кафедри обліку і контролю сфери
послуг та соціальної структури,
Мукачівський державний університет

ОБ'ЄКТИВНА НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ АВТОМАТИЗОВАНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

На сучасному етапі інтерес до управлінського обліку серед менеджерів та керівників підприємств неухильно зростає, адже він представляє собою дієвий інструмент для управління організацією, що дозволяє підвищити якість та оперативність прийняття управлінських рішень, максимізувати очікуваний